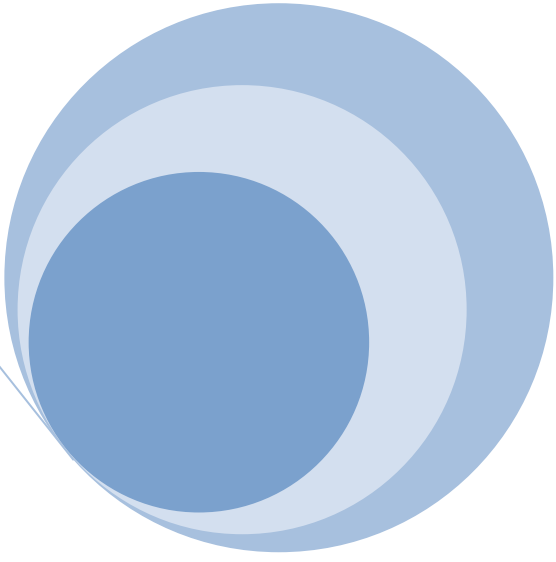

The page features three large, overlapping blue circles of varying shades (dark blue, medium blue, and light blue) arranged in a triangular pattern. Two thin, light blue diagonal lines intersect at the top left corner, creating a triangular frame that encloses the central text and the middle circle.

Ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού-Εμπυχοστή

*Μάρθα Ι.Ηλιοπούλου
Ειδική Παιδαγωγός/Φιλολόγος
MA Special Education/B.T.E.C Edexcel
Μέλος Πανελλήνιας Ένωσης Ειδικών Παιδαγωγών
Εκπαιδύτρια Ενηλίκων
misparth@hotmail.gr
www.my-book.gr*

Περιεχόμενα

Ρόλος Εκπαιδευτικού-Εμψυχωτή.....	3
Σχεδιασμός και υλοποίηση Ομαδοσυνεργατικών δραστηριοτήτων	4
Προτάσεις Δραστηριοτήτων.....	6
Κριτήρια Αξιολόγησης της Ομαδοσυνεργατικής	10
ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	12
Ρούμπρικα Αξιολόγησης	13
Δεξιότητες μαθητών.....	14
Μαθησιακοί τύποι	16
Ερωτήσεις Ανοικτού Τύπου.....	17

Ρόλος Εκπαιδευτικού-Εμφυχωτή

- ❖ Ο εκπαιδευτής είναι ο καταλύτης για την επίτευξη των στόχων της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και η στάση του είναι καθοριστική από την πρώτη συνάντηση για την επιτυχία του προγράμματος. Απαραίτητη είναι η κατάρτισή του γύρω από τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της ομάδας (προβλήματα ένταξης, επικοινωνίας, διαπολιτισμικές διαφορές, επιθυμίες και κίνητρα συμμετοχής στο πρόγραμμα).
- ❖ Πριν ξεκινήσουν οι μαθητές να σκέφτονται τι θα παρουσιάσουν, ο εκπαιδευτικός δεν διστάζει να δίνει το προσωπικό του παράδειγμα και να είναι γνήσιος και αυθεντικός, τόσο για να κατανοήσουν τα παιδιά τι τους ζητείται όσο και για να είναι ο πρώτος που «εκτίθεται» στην ομάδα και να «διασκεδάσει» τους φόβους των μαθητών.
- ❖ Συμμετέχει σχεδόν σε όλες τις ασκήσεις, και η θέση του στην ομάδα είναι αυτή του «εμφυχωτή-συμμετέχοντα». Η συμμετοχή του στις ασκήσεις του επιτρέπει να έρθει σε επαφή με τον εαυτό του, να μπει και ο ίδιος το κλίμα της ομάδας, να πλησιάσει τους συμμετέχοντες και τελικά να αποκτήσει μεγαλύτερη ενσυναίσθηση.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού-εμφυχωτή είναι:

Να κάνει σαφές ότι κάθε μέλος της ομάδας έχει την ευθύνη:

1. να ακούει προσεκτικά και με σεβασμό τον άλλον στην ομάδα,
2. να συνεισφέρει στο θέμα που αφορά την ομάδα,
3. να ζητά βοήθεια από την ομάδα, όταν χρειάζεται,
4. να μην αλλάζει γνώμη, εκτός αν πειστεί με λογικά επιχειρήματα,

5. να είναι υποστηρικτικός προς τα άλλα μέλη

Επίσης, ο εκπαιδευτικός-εμψυχωτής:

- δεν πρέπει να δίνει γρήγορες απαντήσεις,
- επιβάλλεται να επαινεί, ενθαρρύνει και αναγνωρίζει την σωστή συμπεριφορά,
- πρέπει παρεμβαίνει μόνο όπου είναι απαραίτητο

Το έργο του εκπαιδευτή υποβοηθείται από διαδικασίες, όπως:

- Διαμόρφωση κατάλληλων αναλυτικών προγραμμάτων,
- Εκπαίδευση εκπαιδευτών,
- Οργάνωση κατάλληλης μεθοδολογίας,
- Επαναπροσδιορισμός του τρόπου διδασκαλίας,
- Παραγωγή ειδικού διδακτικού υλικού,
- Διαπολιτισμικές μέθοδοι και πρακτικές που θα υποστηρίξουν τη διαπολιτισμική ετερότητα και θα αντιμετωπίζουν το ρατσισμό και τις προκαταλήψεις

Σχεδιασμός και υλοποίηση Ομαδοσυνεργατικών δραστηριοτήτων

Οι όροι αυτοί αποτελούν μετάφραση των αγγλικών όρων «collaboration» και «cooperation» και παρουσιάζουν μεταξύ τους λεπτές διαφοροποιήσεις (Κακανά, 2008). Ο όρος «cooperation» αντιπροσωπεύει τον όρο της συνεργασίας με τη στενή και δομημένη σημασία και έχει κοντά τον Myers(1991) περισσότερο αμερικάνικες ρίζες, με επιρροές από τις φιλοσοφικές ιδέες του John Dewey και την εργασία στη δυναμική των ομάδων του Kurt Lewin. Οι υποστηρικτικές της συνεργατικής διδασκαλίας με την πιο πάνω σημασία φαίνεται να είναι πιο δασκαλοκεντρικοί δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη θετικής αλληλεξάρτησης μεταξύ των μελών και στην ανάπτυξη των συνεργατικών δεξιοτήτων (Myes, 1991) . Ο όρος «collaboration» θα λέγαμε ότι είναι μια επέκταση του πρώτου όρου , περισσότερο μαθητοκεντρικός, είναι μια προσωπική φιλοσοφία παρά μια τεχνική διδασκαλία, με την έννοια ότι όσοι εκπαιδευτικοί πιστεύουν σε αυτές τις αρχές δεν τις υιοθετούν μόνο στην τάξη αλλά αποτελούν γι' αυτούς τρόπο ζωής (Panitz,1999). Οι μαθητές στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να έχουν αναπτύξει τις απαραίτητες συνεργατικές δεξιότητες, οι οποίες θα τους καταστήσουν ικανούς να αντιλαμβάνονται την αξία της συνεργασίας και την ενσωματώνουν σε όλα τα επίπεδα και με όλους τους εμπλεκόμενους (Κακανά, 2008).

Σύμφωνα με την Cohen (1994,3) μπορούμε να ορίσουμε ως ομαδοσυνεργατική διδασκαλία «την εργασία κατά την οποία οι μαθητές δουλεύουν μαζί σε μια μικρή ομάδα όπου ο καθένας μπορεί να συμμετέχει σε μια συλλογική εργασία η οποία θα έχει καθοριστεί με σαφήνεια. Ακόμα, αναμένεται οι μαθητές να διεκπεραιώσουν την εργασία τους χωρίς την άμεση και κατευθυνόμενη επίβλεψη του δασκάλου».

1. Ο αριθμός των μελών της ομάδας συνήθως κυμαίνεται από 3 έως 6, ενώ προτιμούνται συνήθως τα σχήματα των 4-5 ατόμων. Στις μορφές της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας που απαιτούν ξεκάθαρους ρόλους για κάθε μέλος της ομάδας, είθισται να υπάρχει –ανάλογα με την συνεργατική δομή– ένας γραμματέας, που καταγράφει τις απόψεις και τα ευρήματα της ομάδας, ένας εισηγητής που τα παρουσιάζει στην τάξη, και διάφοροι άλλοι. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον υπεύθυνο για τα υλικά (materials director), τον χρονομέτρη (timekeeper), που φροντίζει να μη ξεφεύγει η ομάδα από τα χρονικά περιθώρια που υπάρχουν για την υλοποίηση της δραστηριότητας, τον επόπτη (supervisor), που φροντίζει να κάνει η ομάδα αυτό που πρέπει να κάνει (Hamayan & Perlman 1990).

2. Το πιο σημαντικό είναι οι ρόλοι να αλλάζουν κατά καιρούς, έτσι ώστε να δοθεί η ευκαιρία και στους μαθητές με χαμηλότερες επιδόσεις να αναλάβουν πιο απαιτητικούς ρόλους και να μην περιορίζεται η συμβολή τους σε απλές διεκπεραιωτικές διαδικασίες. Εννοείται ότι, όταν οι ασκήσεις ή οι δραστηριότητες που καλούνται να πραγματοποιήσουν τα μέλη της ομάδας είναι περισσότερο ελεγχόμενες και συγκεκριμένες (λ.χ. να εντοπίσουν μέσα σε ένα κείμενο τα ρήματα στους παρελθοντικούς χρόνους και να κάνουν προτάσεις με αυτά σε άλλο πρόσωπο και αριθμό), μπορούν να ανατεθούν ξεχωριστά τμήματα της δραστηριότητας σε ξεχωριστά μέλη χωρίς να τηρούνται οι παραπάνω ρόλοι.

Προτάσεις Δραστηριοτήτων

Οι ασκήσεις πρέπει να σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε:

- Να κινητοποιούν σώμα, συναίσθημα και νου.
- Να έχουν τη μορφή παιχνιδιού (διευκολύνει τα άτομα να ανοίγονται, να λειτουργούν αυθόρμητα και να εκφράζονται γνήσια).
- Να προσφέρουν ασφαλές περιβάλλον για τη δοκιμή νέων συμπεριφορών, νέων τρόπων επικοινωνίας και για την ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητάς τους.
- Να αυξάνουν τις αλληλεπιδράσεις για να διευκολύνουν την επικοινωνία και το δέσιμο της ομάδας.
- Να δίνουν την ευκαιρία σε όλα τα άτομα να έχουν κάποιο ρόλο, έτσι εμπλέκονται και τα πιο διστακτικά.

Ασκήσεις εμπύχωσης

3. Είναι δομημένες προτάσεις για ομαδική ή ατομική δράση.
4. Αν και έχουν ένα τεχνικό στοιχείο, αποτελούν μια άμεση εμπειρία, που φέρνει σε επαφή τον συμμετέχοντα με τον εαυτό του και τους άλλους.
5. Είναι αυθεντικές, γιατί ο καθένας είναι ο εαυτός του και τα συναισθήματά, οι αντιδράσεις του και η γνώση που παίρνει το μέλος είναι γνήσια γιατί προέρχονται από την προσωπική του εμπλοκή.

«Ο τοίχος των φιλοφρονήσεων» 60΄

Το παραπάνω εργαστήριο μπορεί να εφαρμοσθεί κατά την διάρκεια όλης της σχολικής χρονιάς

Στόχοι του εργαστηρίου

Ενίσχυση ανθεκτικότητας

Προαγωγή θετικής επικοινωνίας

Υλικά Σακουλάκια χάρτινα ή φάκελοι } Πίνακας
ανακοινώσεων ή δέντρο ή κρεμάστρα

Αναστοχασμός Ο αναστοχασμός μπορεί να γίνει με την μορφή έκθεσης όπου ο κάθε μαθητής θα περιγράφει πως αισθάνθηκε όταν έλαβε στο δικό του σακουλάκι φιλοφρόνηση , πως ένωσε όταν έγραψε φιλοφρόνηση για κάποιον συμμαθητή του και τι έμαθε από αυτή την ενέργεια

- **Ασκήσεις ομαδικές με τρία άτομα**

Στον αριθμό των μελών προχωράμε προοδευτικά, γιατί η μεγάλη ομάδα προϋποθέτει εξοικείωση των μελών με τον τρόπο εργασίας και σωστή επικοινωνία.

Η ομάδα παρουσίασης με τρία άτομα προσφέρεται για βελτίωση επικοινωνίας και έκφρασης, γιατί ο αριθμός των μελών είναι τέτοιος που επιτρέπει τη συνεννόηση και συγχρόνως το ένα μέλος μπορεί να ωθήσει το άλλο στην έκφραση και δημιουργικότητα.

Το κουδούνι. Ποιος έρχεται σπίτι μας;

- Δυο γείτονες απ' το διπλανό διαμέρισμα διαμαρτύρονται για το θόρυβο, που κάνουμε στην πολυκατοικία.
- Δύο κουρασμένοι και περιπλανόμενοι νέοι μας χτυπάνε την πόρτα.
- Δύο παιδιά μας χτυπάνε την πόρτα για να μας πουν τα κάλαντα.
- Δύο κυρίες μας χτυπάνε το κουδούνι. Θέλουν να μας πουλήσουν εισιτήρια για τον χορό του συλλόγου προστασίας...
- Δύο νέοι χτυπάνε το κουδούνι μας για να μας πουλήσουν εφημερίδες του κόμματός τους.
- Δύο νεράιδες, ή πλάσματα της φαντασίας, ή αρειανοί, ή φαντάσματα, μας χτυπάνε το κουδούνι μας και εμφανίζονται μπροστά μας.

Περπατώ

- Περπατώ στους βράχους, κάνει κρύο, είναι χειμώνας. Είμαι στο νησί μου, στη Σύρο, χαίρομαι. Είμαι αγόρι 8 ετών κ' ονομάζομαι Νικόλαος.
- Περπατώ στην πόλη, στην Αθήνα, είναι άνοιξη στο πάρκο. Είμαι γυναίκα, ντυμένη πολυτελώς, 25 χρονών. Ονομάζομαι Πηνελόπη.
- Περπατώ στην εξοχή, είμαι άντρας 50 ετών συγγραφέας, διαλογίζομαι και συζητώ με τα πρόσωπα του έργου μου. Ονομάζομαι Λέανδρος.
- Περπατώ στην ακρογιαλιά, είμαι παιδί 10 ετών, αγόρι και σκέπτομαι πώς να στήσω τη σκηνή μου στην παραλία. Ονομάζομαι Παναγής
- Περπατώ στις στέπες της Σοβιετικής Ένωσης, είμαι άντρας 30 ετών και αποφασίζω να κάνω ένα παράξενο ταξίδι. Ονομάζομαι Μπόρις.
- Περπατώ στη βροχή, είμαι άντρας 20 ετών, ζω στο 3.000 π.χ. και κυνηγάω λιοντάρια. Ονομάζομαι Σπύρος.
- Περπατώ στο χιόνι, είμαι εσκιμώος και φεύγω απ' τη χώρα μου για την Νέα Υόρκη. Θέλω ν' αλλάξω τη ζωή. Ονομάζομαι Ταπούκο.

Χαιρετώ

- Χαιρετώ ένα φίλο μου σήμερα, στην Πάρο, μετά από χρόνια που έχω να τον δω...
- Χαιρετώ ένα γνωστό, ζω στο μεσαίωνα, σε μια μικρή πόλη
- Χαιρετώ το βοηθό μου σ' ένα εργαστήριο χημείας, μετά από μία σπουδαία έρευνα, που κάναμε μαζί

- Χαιρετώ ένα αγαπημένο μου πρόσωπο που φεύγει με τρένο
- Χαιρετώ ένα μικρό σκυλάκι στο δρόμο.

Τράβηγμα σχοινιού

- Είμαι βαρκάρης, τραβάω ένα σχοινί για να δέσω τη βάρκα μου στο μώλο
- Είμαι δύτες απ' την Κάλυμνο, ψαρεύω στη Λιβύη και τραβάω το σχοινί, γιατί μου συμβαίνει κάτι κακό.

Κριτήρια Αξιολόγησης της Ομαδοσυνεργατικής

Χαρακτηριστικό γνώρισμα λοιπόν της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας θεωρείται η **μαθητική μικρο-ομάδα** , η οποία αποτελεί το βασικό άξονα πραγματοποίησης των διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων στα πλαίσια των οποίων αναπτύσσονται συνεργατικές σχέσεις μεταξύ των μελών της ομάδας με σκοπό την ενεργοποίηση όλων για την κατάκτηση και αξιοποίηση της γνώσης, για την προώθηση της προσωπικής τους μάθησης αλλά ταυτόχρονα και της μάθησης των υπόλοιπων μελών της ομάδας (Cohen,1994).

Σε άλλη ανάλογη επισκόπηση ερευνών ο Bossert (1988) τονίζει ότι τα οφέλη από τις δραστηριότητες με συνεργατικά χαρακτηριστικά ισχύουν για όλες τις σχολικές ηλικίες και για όλα τα διδακτικά αντικείμενα και για μια ευρεία σειρά από εργασίες όπως η απομνημόνευση , η συγκράτηση, οι δεξιότητες μνήμης, οι ικανότητες επίλυσης προβλημάτων, κ.λ.π.

- Σε νεότερη μετά-ανάλυση 161 ερευνών οι Johnson et. Al. (2000) διαπίστωσαν ότι παιδιά που εργάστηκαν μέσα σε ένα συνεργατικό περιβάλλον βελτίωσαν σημαντικά τις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις

έναντι παιδιών που εργάστηκαν εξατομικευμένα και σε περιβάλλοντα που ευνοούσαν την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Επισημαίνεται μάλιστα ότι η μάθηση που αναπτύσσεται σε αυτό το περιβάλλον μεγιστοποιείται μέσα από την αντιπαράθεση απόψεων και ιδεών και ενδυναμώνεται το ενδιαφέρον των μαθητών για διδακτικό αντικείμενο. Επίσης τονίζουν ότι, όταν η γνώση αποκτάται μέσα στην ομάδα, ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να αποκαλύψει διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων και στρατηγικές αιτιολόγησης με ευκολότερο τρόπο, καθώς και τεχνικές για την πραγματοποίηση των στόχων. Ειδικότερα, διαφαίνεται η ανάπτυξη σημαντικών δεξιοτήτων όπως η χρήση στρατηγικών προφορικής επανάληψης που αποσκοπούν στην συγκράτηση των πληροφοριών αλλά και άλλες συλλογιστικές στρατηγικές όπως η διερεύνηση κατηγοριών, η ανάσυρση και ο σχηματισμός αναλογιών (Johnson & Johnson, 1983, 1994, 2000).

Το παιδί που βρίσκεται στην ομάδα έχει την ευκαιρία «να επεκτείνει τη διαθέσιμη γνώση και να υποστηρίξει τις εναλλακτικές προσεγγίσεις ενός προβλήματος και τη συνεπαγωγή. Να πολλαπλασιάσει τη δραστηριότητα αυτορρύθμισης, παρέχοντας πολυάριθμες αιτίες για γνωστική δυσχέρεια. Το κοινό παρατηρεί τη σκέψη του ατόμου, τις πεποιθήσεις του και μπορεί να εξάγει εξηγήσεις που θα διαλευκάνουν τα σημεία δυσκολίας.

Ειδικότερα, τα παιδιά που δουλεύουν συνεργατικά αναπτύσσουν θετικές διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ τους και μέσα σε αυτό το πλαίσιο είναι δυνατή η αποδοχή κάθε είδους διαφορετικότητας, ενώ αντίθετα τα παιδιά που ακολουθούν στο πρόγραμμά τους παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας παρουσιάζουν σημαντικές δυσκολίες στην συνύρπαξή τους με παιδιά διαφορετικών φυλών ή εθνοτήτων ακόμα και σε απλά πράγματα ρουτίνας όπως να καθίσουν το ένα δίπλα στο άλλο (Slavin, 1995).

Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση αποτελεί μια προσέγγιση που δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να επικοινωνήσουν με άλλα άτομα, να αναπτύξουν συνεργασία και αλληλοβοήθεια με τα μέλη της ομάδας, γεγονός που βοηθά στην ικανοποίηση της βασικής ανάγκης των παιδιών για αποδοχή, αγάπη και ασφάλεια και στην προώθηση γενικότερα της ψυχικής τους υγείας (Johnson, Johnson & Holubec, 1993).

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ❖ ♣ Ο δάσκαλος θα πρέπει να έχει «δοκιμάσει» νοερά τη δραστηριότητα για να λειτουργήσει αποτελεσματικά ως «σύμβουλος» των ομάδων: πρέπει να έχει καταλάβει τι ακριβώς καλούνται να κάνουν οι μαθητές, ποιες δυσκολίες είναι πιθανόν να αντιμετωπίσουν, πώς αλληλοσυνδέονται οι διάφορες αναθέσεις / οδηγίες και ποια θα είναι περίπου η εξέλιξη της δραστηριότητας.
- ❖ ♣ Οι αναθέσεις πρέπει να είναι καλά σχεδιασμένες και συγκεκριμένες: συνιστάται να δοθούν γραπτώς στον πίνακα, μια διαφάνεια ή τα φύλλα εργασίας που διανέμονται στις ομάδες.
- ❖ ♣ Πρέπει να διευκρινιστεί στις ομάδες ο χρόνος που δίνεται για τη δραστηριότητα.
- ❖ ♣ Οι διαδικαστικές διευκρινίσεις πρέπει όσο το δυνατόν να δοθούν στην αρχή για να μη διακόπτεται συνέχεια η ομαδική εργασία.
- ❖ ♣ Οι ομάδες χρειάζονται κάποιο χρόνο για να καταλάβουν τις οδηγίες που παίρνουν. Συνιστάται να μην παρέμβει ο δάσκαλος αμέσως μόλις αντιληφθεί κάποια σύγχυση, αλλά μόνο εφόσον η ομάδα ζητήσει τη βοήθειά του.
- ❖ ♣ Οι αναθέσεις θα έπρεπε να επιτρέψουν αποτελέσματα που δεν θα μπορούσαν το ίδιο καλά να πετύχουν οι μαθητές ατομικά ή στην ολομέλεια.
- ❖ ♣ «Ενεργός συγκράτηση του διδάσκοντα» : αφού περάσει μια αρχική φάση επαφής ή προσωπικής επικοινωνίας στις ομάδες, κατά την οποία συνιστάται να μην παρέμβει ο εκπαιδευτικός, είναι σκόπιμο να ‘αφουγκραστεί’ διακριτικά τις ομάδες, και να προσφέρει τις συμβουλές το υ εκεί που το υ το ζητάνε ή διαπιστώσει ο ίδιος μια σοβαρή αδυναμία (Μάρκου, 2003).

Ρούμπρικα Αξιολόγησης

Κριτήρια

- Συμμετοχή
- Υπευθυνότητα
- Επίλυση Συγκρούσεων
- Αποδοχή Κριτικής

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΧΑΜΗΛΗ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΜΕΤΡΙΑ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	Συνήθως δεν λαμβάνω μέρος στις συζητήσεις της ομάδας, προτιμώ να είμαι παθητικό μέλος	Λαμβάνω μέρος (ενεργητική συμμετοχή) σε κάποιες από τις συζητήσεις της ομάδας	Λαμβάνω μέρος (ενεργητική συμμετοχή) στις περισσότερες από τις συζητήσεις της ομάδας	Λαμβάνω μέρος (ενεργητική συμμετοχή) σε όλες τις συζητήσεις της ομάδας
ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ	Εκτελώ λιγότερο από το 50% των καθηκόντων του ρόλου που μου έχει ανατεθεί, ενώ δεν παραδίδω ποτέ τις εργασίες που μου έχουν ανατεθεί εγκαίρως	Εκτελώ το 50-70% των καθηκόντων του ρόλου που μου έχει ανατεθεί και ολοκληρώνω την εργασία μου με προειδοποίηση-υπενθύμιση από τα άλλα μέλη	Εκτελώ το 70-90% των καθηκόντων του ρόλου που μου έχει ανατεθεί και σπάνια ολοκληρώνω την εργασία μου με προειδοποίηση-υπενθύμιση από τα άλλα μέλη	Εκτελώ πάνω από το 90% των καθηκόντων του ρόλου που μου έχει ανατεθεί και ολοκληρώνω την εργασία μου χωρίς προειδοποίηση-υπενθύμιση
ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	Τις περισσότερες φορές διαπληκτίζομαι με τα άλλα μέλη και συνήθως δεν βοηθάω στην επίλυση των διαφορών των άλλων μελών μεταξύ τους	Μερικές φορές διαπληκτίζομαι με τα άλλα μέλη και μερικές μόνο φορές βοηθάω στην επίλυση των διαφορών των άλλων μελών μεταξύ τους	Σπάνια διαπληκτίζομαι με τα άλλα μέλη και πολλές φορές βοηθάω στην επίλυση των διαφορών των μελών μεταξύ τους	Δεν διαπληκτίζομαι με τα άλλα μέλη και βοηθάω στην επίλυση των διαφορών των μελών μεταξύ τους

ΠΟΔΟΧΗ ΡΙΤΙΚΗΣ	Δεν συμβιβάζομαι και δεν διαπραγματεύομαι εύκολα, δεν επιδέχομαι οποιαδήποτε μορφής κριτική	Μερικές φορές επιδέχομαι κριτική, συμβιβάζομαι και διαπραγματεύομαι	Συνήθως επιδέχομαι κριτική, συμβιβάζομαι και διαπραγματεύομαι	Επιδέχομαι οποιασδήποτε μορφής επικοινωνητική κριτική, και πάντα συμβιβάζομαι και διαπραγματεύομαι
-------------------	--	---	---	--

Η ρουμπρίκα αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αυτοαξιολόγηση του κάθε μέλους της ομάδας σε μια ομαδοσυνεργατική διαδικασία. Ανήκει στην διαμορφωτική ή συνεχή αξιολόγηση.

Δεξιότητες μαθητών

Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία στηρίζεται στην ομαδική εργασία και στην συμμετοχή των μαθητών. Γενικότερα βασίζεται ως θεωρία στην μέγιστη απόδοση των μαθητών, προϋποθέτει την ύπαρξη **φυσικών, επίκτητων** ικανοτήτων και δυνατοτήτων του κάθε μαθητή και συνολικά στην έννοια της αλληλοσυνεργασίας, της αλληλοβοήθειας, ανάταξης του σχολικού περιβάλλοντος και κατά συνέπεια όλης της κοινωνίας. Οι μαθητές χρειάζεται να διαθέτουν κοινωνικότητα και ικανότητα για

αλληλεγγύη. Πρέπει να δείχνουν πνεύμα συνεργασίας μεταξύ τους και να μην εκδηλώνουν αντικοινωνικού χαρακτήρα καταστάσεις . Αξίζει να σημειωθεί ότι τα βασικά χαρακτηριστικά και οι δεξιότητες ενός μαθητή που συμμετέχει στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση είναι:

- ❖ η συνολική συμμετοχή στην ομαδική εργασία,
- ❖ η αποφυγή διχασμού,
- ❖ η συνολική προσφορά,

η χαρούμενη και αισιόδοξη δουλειά

Μαθησιακοί τύποι

Οι μαθησιακοί τύποι που προτείνουν οι Felder & Silverman (1988, στο Πλατσίδου & Ζαγόρα 2006: 3-4) είναι:

Αισθητηριακός – Διαισθητικός: Ο αισθητηριακός τύπος τείνει να είναι πρακτικός, βασίζεται σε γεγονότα και παρατηρήσεις της απτής πραγματικότητας και επιλύει προβλήματα χρησιμοποιώντας προκαθορισμένες διαδικασίες. Λειτουργεί προσεκτικά αλλά αργά, καθώς δίνει έμφαση στη λεπτομέρεια. Αντιθέτως, ο διαισθητικός προτιμά τις έννοιες και ερμηνείες, την ποικιλία και πολυπλοκότητα, ενώ κουράζεται με τις λεπτομέρειες και την επανάληψη. Λειτουργεί γρήγορα, αλλά απρόσεκτα.

Οπτικός – Λεκτικός: Ο οπτικός τύπος προσλαμβάνει τις πληροφορίες μέσω εικόνων και θυμάται καλύτερα αυτό που βλέπει (π.χ. εικόνες, διαγράμματα, πίνακες, ταινίες κ.λπ.). Ο λεκτικός προσλαμβάνει τις πληροφορίες μέσω του γραπτού και προφορικού λόγου και θυμάται καλύτερα λέξεις, γραπτές ή προφορικές επεξηγήσεις.

Ενεργητικός – Στοχαστικός: Ο ενεργητικός τύπος κατανοεί καλύτερα την πληροφορία εμπλεκόμενος ενεργητικά σε αυτή (π.χ. συζητώντας την ή εφαρμόζοντάς την). Δε διευκολύνεται από παθητικές μεθόδους διδασκαλίας, όπως η διάλεξη, ενώ μαθαίνει καλύτερα μέσα από την επίλυση προβλημάτων, τις συζητήσεις μικρής ομάδας, τις ομάδες μελέτης. Ο στοχαστικός τύπος κατανοεί την πληροφορία αφού τη σκεφτεί αναλύοντάς την πολλαπλά. Προτιμά την ατομική μάθηση και μαθαίνει καλύτερα σε συνθήκες όπου παρέχεται ο χρόνος να συλλέξει, να ακούσει και να επεξεργαστεί τις πληροφορίες, προτού αναλάβει δράση.

Σειριακός- Σφαιρικός: Ο σειριακός τείνει να ακολουθεί συγκεκριμένα βήματα για την κατανόηση των πληροφοριών και την εύρεση λύσεων, τα οποία μπορεί να εξηγήσει. Διαθέτει αυξημένη αναλυτική ικανότητα. Αντιθέτως, ο σφαιρικός τύπος προσλαμβάνει τις πληροφορίες με ολιστικό τρόπο, προσεγγίζοντας το μαθησιακό υλικό με σχεδόν τυχαίο τρόπο και συλλαμβάνοντάς το ξαφνικά. Μπορεί να επιλύει πολύπλοκα προβλήματα χωρίς να μπορεί να εξηγήσει πώς το έκανε. Διαθέτει αυξημένη συνθετική ικανότητα, επισημαίνοντας συνδέσεις που οι άλλοι δε βλέπουν.

Ερωτήσεις Ανοικτού Τύπου

- Ποια ομαδική δραστηριότητα θα επιλέγατε και γιατί ;

